

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA - PRZYRODA W LICEUM

OPRACOWAŁA: MAŁGORZATA KOROLCZUK

Celem zajęć z przedmiotu jest poszerzenie wiedzy uczniów z zakresu nauk przyrodniczych.

Ogólne cele kształcenia:

- przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk,
- zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów,
- wykształcenie przez uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Treści nauczania zawarte w programie są zgodne z:

- wymaganiami ogólnymi i szczegółowymi, które zdefiniowano w *Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z 1 września 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół* (DzU z 2012 r., nr 0, poz. 977),
- aktualnym stanem wiedzy fizycznej, chemicznej, biologicznej i geograficznej oraz dziedzin powiązanych.

Kryteria oceniania:

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- ma i stosuje wiadomości oraz umiejętności wykraczające poza zakres wymagań podstawy programowej dla danego etapu kształcenia,
- ma wiadomości oraz umiejętności z zakresu wymagań podstawy programowej dla danego etapu kształcenia i stosuje je do rozwiązania zadań problemowych o wysokim stopniu złożoności,
- samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia swoich wiadomości i umiejętności zdobytych na lekcjach przyrody,
- formułuje problemy i buduje modele odpowiedzi,
- wykorzystuje wiedzę i umiejętności do analizy, syntezy i rozwiązywania nietypowych problemów.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach

podstawy programowej,

- stosuje zdobytą wiedzę i umiejętności do rozwiązywania problemów oraz zadań problemowych (nowych),
- analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł,
- poprawnie wyjaśnia zależności przyczynowo -skutkowe,
- wykazuje dużą samodzielność i potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy, np.: układu okresowego pierwiastków chemicznych, wykresów, tablic fizycznych, chemicznych, encyklopedii i Internetu,
- projektuje i bezpiecznie wykonuje doświadczenia,
- wykorzystuje zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwoju.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach podstawy programowej,
- poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do samodzielnego rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- krytycznie korzysta z wielu źródeł wiedzy,
- określa związki przyczynowo -skutkowe,
- wykonuje samodzielnie i poprawnie większość poleceń, zadań i doświadczeń, przestrzegając zasad bezpieczeństwa.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania typowych zadań i problemów,
- z pomocą nauczyciela korzysta ze źródeł wiedzy,
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje doświadczenia.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma pewne braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych w wymaganiach podstawy programowej, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności.

Przedmiot oceny :

- a) poziom i przyrost wiadomości w zakresie:
 - wskazywania i opisywania: faktów, terminów,
 - zrozumienia związków i zależności zachodzących w środowisku,
- b) poziom i przyrost umiejętności w zakresie:
 - samodzielnego porządkowania i wartościowania informacji,
 - posługiwania się zdobytymi informacjami z różnych źródeł,
 - praktycznego stosowania informacji,

- twórczego rozwiązania problemów,
 - prezentacja omawianych treści (np. formułowanie notatki w zeszycie przedmiotowym, wykonanie rysunku, diagramu),
- c) stopień zastosowania wiedzy i umiejętności w praktyce,
- d) postawy:
- systematyczność pracy ucznia przez cały rok,
 - aktywność i inicjatywa,
 - rozwój własnych zdolności i zainteresowań.

Czas oceniania :

- a) na bieżąco (na każdej jednostce lekcyjnej),
- b) okresowo (po zakończeniu każdego z działów materiału nauczania),
- c) zakończenie semestru,
- d) zakończenie roku.

Sposób oceniania :

- a) zgodny z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania,
- b) obiektywny,
- c) jawny,
- d) z informacją o osiągnięciach,
- e) oparty na własnych sprawdzianach oraz materiałach przygotowanych przez innych.

Cel oceniania :

- a) uczeń : - informacja o stopniu opanowania wiedzy i umiejętności,
 - informacja o braku,
 - motywowanie ucznia ;
- b) nauczyciel : spełnienie wymogów formalnych;
- c) rodzice : informacja o postępach dziecka, poczucie bezpieczeństwa.

Zasady i sposoby wystawiania stopni szkolnych :

- a) Oceny semestralne, końcoworoczne i bieżące wystawia się według następującej skali :

- stopień celujący	(cel.)	6
- stopień bardzo dobry	(bdb.)	5
- stopień dobry	(db.)	4
- stopień dostateczny	(dst.)	3
- stopień dopuszczający	(dop.)	2
- stopień niedostateczny	(ndst.)	1

 Oceny bieżące mogą być rozszerzone o + lub -.
- b) Ocenianie prac pisemnych:

100 %	cel
90 – 99 %	bdb
75 – 89 %	db
50 – 74 %	dst

30 – 49 % dop
< 29 % ndst.

Podczas oceniania semestralnego i końcoworocznego uwzględnia się tzw. wagę oceny.

Wagi ocen:

- sprawdziany – waga 3
- kartkówki – waga 2
- pozostałe – waga 1

Metody i narzędzia sprawdzania i oceniania postępów ucznia:

- a) kartkówki z 1 –3 ostatnich tematów lub pracy domowej:
 - mogą być nie zapowiadane,
 - ich poprawa jest dobrowolna,
 - może być z nich zwolniony ten uczeń, który zgłosił nieprzygotowanie do lekcji, ale tylko w przypadku kartkówki niezapowiedzianej,
 - nieobecność ucznia na lekcji nie zwalnia go z pisania kartkówki na najbliższych zajęciach,
 - w przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy podczas kartkówki nauczyciel odbiera pracę uczniowi i wstawia ocenę niedostateczną, bez możliwości jej poprawy;
- b) zadania wykonywane podczas zajęć oraz prace domowe pisemne – w zależności od omawianego materiału, podlegają sprawdzeniu na bieżąco, bez zapowiedzi;
- c) zeszyt przedmiotowy i/lub zeszyt ćwiczeń – mogą podlegać ocenie, bez zapowiedzi;
- d) praca w grupach – wybrane tematy lekcji i treści nauczania;
- e) prace dodatkowe typu prezentacje, referaty, plakaty, gazetki szkolne - według ustalonego harmonogramu oraz potrzeb;
- f) systematyczność pracy i aktywność ucznia na lekcjach znakiem (+) lub (-) oraz znakiem np.;
 - suma 3 plusów kwalifikuje ucznia do oceny częściowej bardzo dobrej (np. zaangażowanie ucznia do pracy na lekcji, efektywna, rzeczowa praca w zespole),
 - suma 3 minusów za niewłaściwą pracę na lekcji skutkuje oceną niedostateczną.

W semestrze uczeń może dwukrotnie zgłosić nieprzygotowanie do zajęć, co rozumiane jest jako: nieprzygotowanie do odpowiedzi, brak pracy domowej, zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń, wówczas wpisuje się – „np.”; w przypadku niezgłoszenia - uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

Jeżeli brak pracy domowej i nieprzygotowanie do lekcji spowodowane są długotrwałą chorobą lub innym ważnym wypadkiem losowym uczeń podlega ocenie i sprawdzeniu wiadomości po tygodniu od powrotu do szkoły.

Proponowana ocena semestralna lub roczna może być zmieniona przez nauczyciela tylko wtedy, gdy są ku temu podstawy (np. długotrwała choroba, problemy domowe itp.). W takiej sytuacji nauczyciel może zmienić zakres wiadomości i umiejętności, który powinien być opanowany przez ucznia w wyznaczonym terminie.

Informacja o ocenach :

- a) uczeń otrzymuje informacje o swoich postępach w nauce na bieżąco,
- b) rodzice są informowani o postępach w nauce swoich dzieci na zebraniach ogólnych i indywidualnych spotkaniach ;
- c) w szczególnych przypadkach stosowane są inne sposoby informowania rodziców o osiągnięciach zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania.

Indywidualizacja pracy z uczniami poprzez:

- a) przydzielanie zadań o różnym stopniu trudności,
- b) stosowanie zróżnicowanych metod kształcenia,
- c) organizowanie dodatkowych zajęć, w miarę potrzeb,
- d) w przypadku uczniów mających trudności z nauką – wydłużanie czasu pracy, udzielanie dodatkowych wyjaśnień, dostrzeganie nawet najdrobniejszych sukcesów,
- e) rozwijanie motywacji do nauki, zachęcanie do wysiłku intelektualnego.

DOSTOSOWANIA SPOSOBÓW PRACY DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB UCZNIĄ:

1. Dysgrafia:

- a) wydłużanie czasu pracy podczas realizacji poszczególnych tematów oraz sprawdzianów, łącznie z możliwością dokończenia pracy na przerwie;
- b) stosowanie na sprawdzianach zadań pozwalających na koncentrację na treści zadania, a nie na poprawności pisowni, a więc testów wyboru, zadań niedokończonych, testów z lukami, itp.;
- c) ocenianie prac pisemnych przy uwzględnianiu przede wszystkim jej merytorycznej zawartości, aspekt graficzny nie odgrywa znaczącej roli;
- d) umożliwienie przygotowywania wybranych prac na komputerze.

2. Dysortografia:

- a) stosowanie na sprawdzianach testów wyboru, zdań niedokończonych, testów z lukami;
- b) częstsze egzekwowanie wiedzy w formie ustnych odpowiedzi;
- c) uwzględnianie specyficznych trudności w uczeniu się przy ocenianiu oraz poprawności toku rozumowania, a nie tylko prawidłowości wykonania zadań;
- d) dostrzeganie włożonego wysiłku i akcentowanie mocnych stron ucznia.

3. Dysleksja

- a) stosowanie na sprawdzianach testów wyboru, zdań niedokończonych, testów z lukami;
- b) wydłużanie czasu pracy podczas realizacji poszczególnych tematów oraz sprawdzianów lub zmniejszenie ilości zadań i poleceń do wykonania;

- c) wydawanie krótkich poleceń i ich powtórzenie w razie potrzeby;
- d) preferowanie odpowiedzi ustnych;
- e) uwzględnianie poprawności toku rozumowania, a nie tylko poprawności wyniku końcowego;
- f) dostrzeganie włożonego wysiłku i akcentowanie mocnych stron ucznia.

4. ADHD:

- a) zapewnienie uczniowi oddzielnego stolika;
- b) nadzorowanie i ukierunkowywanie pracy ucznia, przypominanie o kontynuowaniu pracy i jej zakończeniu, umożliwienie uczniowi dokładnego sprawdzenia tego, co napisał;
- c) mobilizowanie ucznia do większej koncentracji na zadaniu, jeżeli sytuacja tego wymaga, wskazywanie konkretnych działań do wykonania w danym momencie, dzielenie pracy na etapy, powtarzanie poleceń;
- d) przypominanie zasad współpracy i konsekwentne ich egzekwowanie od ucznia, wyciąganie konsekwencji w przypadku niestosowania się do zasad;
- e) pozwalanie na ruch nie przeszkadzający innym uczniom, np. rozdanie i zbieranie atlasów czy innych pomocy dydaktycznych, wycieranie tablicy itp.;
- f) dostrzeganie wysiłku dziecka, szukanie pozytywów, motywowanie do podejmowania wysiłku intelektualnego;
- g) okazywanie cierpliwości oraz spokojne rozmowy z uczniem.

5. Trudności dydaktyczne, inteligencja poniżej przeciętnej:

- a) podawanie poleceń w prostej formie, unikanie pytań problemowych, przekrojowych, powtarzanie poleceń;
- b) wydłużanie czasu na wykonanie zadania;
- c) kontrolowanie pracy ucznia w czasie lekcji, udzielanie dodatkowych wyjaśnień lub pomoc w wykonaniu zadania;
- d) korzystanie z różnorodnych pomocy dydaktycznych;
- e) uwzględnianie, przy ocenianiu, wysiłku włożonego w wykonanie zadania, a nie tylko efektów;
- f) motywowanie do nauki, dostrzeganie choćby minimalnych postępów w nauce, pochwała.

6. Niedosluch:

- a) zapewnienie miejsca w pierwszej ławce, z uczniem chętnym do pomocy;
- b) stanie w pobliżu ucznia zwracając się twarzą do niego;
- c) zapewnienie dodatkowych wyjaśnień w przypadku pojawienia się trudności, w razie potrzeby inne sformułowanie polecenia;
- d) mobilizowanie ucznia do lepszej koncentracji uwagi, zadawanie prostych pytań, dbałość o to, aby uczeń nie musiał wykonywać kilku czynności naraz;
- e) wydłużanie czasu pracy;

- f) korzystanie z różnorodnych pomocy dydaktycznych, wzbogacanie lekcji o metody pokazowe, np. film czy zdjęcia;
- g) uwzględnianie, przy ocenianiu, wysiłku włożonego w wykonanie zadania, a nie tylko efektów;
- h) motywowanie do nauki, dostrzeganie choćby minimalnych postępów w nauce, pochwała.

Małgorzata Korolczuk